

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117212356
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117212356.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. W. U. XX, zastúpenej Podhorský & Partners, s. r. o., so sídlom Zámocká 35, Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, v spore o zaplatenie 827,17 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo 14.1.2019, č. k. 7Csp/123/2017 - 132 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 827,17 eur s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, vyslovil, že žalobkyňa má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 770,15 eur, z ktorého uhradila žalovanému platby vo výške 1.597,32 eur. Z dôvodu nedostatkov náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere požaduje žalobkyňa vydanie bezdôvodného obohatenia. Zaoberal sa uplatnenou námietkou premlčania zo strany žalovaného a poukázal na závery vyjadrené v tomto konaní odvolacím súdom v uznesení sp. zn. 2co/30/2018. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu tak skonštatoval, že žaloba žalobkyne bola podaná v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, preto žalobe o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 827,17 eur vyhovel. Pokiaľ ide o nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere uviedol, že táto otázka bola právoplatne vyriešená v pôvodnom konaní, ktoré bolo vedené medzi stranami sporu na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/209/2014, v ktorom súd vo vydanom rozsudku jednoznačne konštatoval, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva neobsahuje podstatné náležitosti špecifikované v odôvodnení rozhodnutia. Konkrétne zmluva neobsahovala rozlíšenie splátky na istinu a príslušenstvo a termín konečnej splatnosti úveru, čo spôsobilo, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tomto spore tak bolo potrebné vyhodnotiť len vznesenú námietku premlčania, a to pokiaľ ide o dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni úrok z omeškania v deň nasledujúci po doručení žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, teda odo dňa 11.7.2017 a v prevyšujúcej časti žalobu, pokiaľ ide o

príslušenstvo tejto pohľadávky, zamietol. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 CSP s ohľadom na úspech žalobkyne v konaní.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok okrem výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie, alternatívne, aby v napadnutej časti rozsudok zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania. Má za to, že pri rozhodovaní o veci súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvádza, že súd prvej inštancie rozhodol na základe záveru, že žalobkyňa podala žalobu v dvojročnej subjektívnej lehote a jej počiatok počíta od právoplatnosti skončenia konania OS Prešov sp. zn. 29C/2014 zo dňa 30.1.2015. Namieťa nepreskúmateľnosť rozsudku pokiaľ ide o námietku premlčania. Súd prvej inštancie síce uvádza, že žaloba bola podaná v dvojročnej subjektívnej lehote, no neuvádza, ako dospel k záveru, že bola zachovaná objektívna premlčacia doba. V konaní bolo preukázané a uvádza sa to v bode 5 odôvodnenia rozsudku, že žalobkyňa poslednú platbu vykonala 15.8.2013 a žaloba bola podaná dňa 9.5.2017, teda takmer po 4 rokoch a po uplynutí objektívnej premlčacej doby. Zákonná úprava upravuje premlčacie doby kombinovane v podobe subjektívnej a objektívnej lehoty, pre ich vzájomný vzťah platí, že môžu začať plynúť samostatne, avšak uplynutie jednej z nich znamená premlčanie nároku, aj keď druhá z nich ešte neuplynula. Súd uvádza, že vedomosť žalobkyne o bezdôvodnom obohatení je daná v súvislosti s právoplatným skončením predchádzajúceho konania. Tento názor podľa žalovaného je skutkovo aj právne nesprávnym, pretože v tento okamih ani nenadobudlo právoplatnosť také rozhodnutie, ktoré by uvedenú skutočnosť konštatovalo. Súd prvej inštancie nesprávne a zjednodušujúco nevyhodnotil skutočnosť, že zo spisu 29C/209/2014 vyplýva doručenie podania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, z ktorého vyplývajú skutočnosti, od ktorých žalobkyňa rovnako získala vedomosť o tvrdenom nároku. Nie je žiaden zákonný alebo iný dôvod, aby sa existencia obohatenia spájala až s vydaným rozsudkom, zákonná úprava nespája vznik vedomosti s rozhodnutím, ale so skutočnosťami, z ktorých možno vyvodiť záver o obohatení. V konaní vznik obohatenia dokázaný nebol, odkaz na odôvodnenie zrušujúceho rozhodnutia nemôže podľa žalovaného nahradiť povinnosť odôvodniť rozsudok v zmysle predpokladov § 220 ods. 2 CSP.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny a uplatnila vzniknuté trovy odvolacieho konania. Poukazuje na to, že v samotnej žalobe, aj v ostatných podaniach, dávala do pozornosti súdu skutočnosť, že konanie žalovaného ako subjektu poskytujúceho úvery v rámci podnikateľskej činnosti možno považovať za úmyselné konanie, pri ktorom je potrebná aplikácia desaťročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech opísanými praktikami. Zdôrazňuje, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Poukazuje na viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v súvislosti s posudzovaním objektívnej desaťročnej lehoty, ktoré je potrebné v takýchto prípadoch aplikovať a ktorá plynie od poskytnutia plnenia žalobcom nad jeho povinnosť. Žalovaný porušil právne predpisy zamerané na ochranu spotrebiteľa jednak úžerníckou výškou odplaty, ako aj tým, že nedodrжал povinnosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

6. Z dokazovania vykonaného prvoinstančným súdom je zrejmé, že medzi stranami sporu bola dňa 8.10.2010 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej mal byť žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 900,- eur pri RPMN 67,52 %, ročnej úrokovej sadzbe 70,01 % a priemernej RPMN 47,39 % s uvedením celkovej čiastky, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť, a to v sume 2.025,24 eur. Reálne žalobkyňi v súvislosti s takto uzatvorenou úverovou zmluvou bola vyplatená čiastka úveru 770,15 eur, znížená o poplatok za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru podľa bodu 8.1. zmluvu vo výške 129,82 eur.

7. Z titulu takto reálne poskytnutého úveru vo výške 770,15 eur žalobkyňa poukázala žalovanému platby v celkovej výške 1.597,32 eur a v tejto súvislosti v danom konaní uplatňuje sumy poukázané titulom bezdôvodného obohatenia v rozsahu 827,17 eur.

8. Vo vzťahu medzi stranami sporu bolo vedené konanie na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/209/2014, v ktorom súd rozsudkom z 30.1.2015 rozhodol tak, že konanie v časti zaplatenia istiny 294,29 eur zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu žalovaného ako žalobcu zamietol. Vychádzal zo zistenia, že uzatvorená zmluva neobsahuje špecifikáciu, v akom rozsahu tá-ktorá mesačná splátka zahŕňa v sebe úhradu istiny a uplatneného úroku, ako aj termín konečnej splatnosti úveru. V dôsledku absencie obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere predpokladaných zákonom č. 129/2010 Z.z. sa tak úver považoval za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho žalobkyňa (v uvádzanom konaní v postavení žalovanej) vzniká povinnosť zaplatiť iba istinu poskytnutého úveru.

9. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy upravoval osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Toto ustanovenie obsahovo rozsiahle nie je a medzi náležitosťami zmluvy je uvádzaný aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a v tom čase aj rozlíšenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, príp. poradie, v ktorom sa budú splátky priradzovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami. S ich neuvedením citovaný právny predpis v § 11 ods. 1 písm. a) spájal sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

10. Ako už bolo spomínané, žalobkyňa taktiež v tomto konaní dôvodne poukazovala na to, že výška úrokovej sadzby pri poskytnutí úveru dosahovala 70,01 % ročne. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje obvyklú úrokovú mieru v čase uzatvorenia zmluvy, určenú predovšetkým s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní pôžičiek. Pri nebankových subjektoch predstavujúcich súčasť finančného trhu sa dajú akceptovať vyššie úroky rozhodne nie viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere ročná úroková sadzba úveru 70,01 % je rozhodne neprimeraná.

11. V danej právnej veci bezdôvodné obohatenie vzniklo z absencie zákonných náležitostí zmluvy. Je úplne logické sa domnievať, že spotrebiteľia by asi sotva platili, ak by mali vedomosť, že platiť nemajú. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať. Nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u týchto subjektov nemožno bez ďalšieho vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času, po vykonaní plnenia. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie, že plnila. Odvolací súd teda zotrváva na svojom názore v zmysle tom, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá.

12. Žalobkyňa v tomto konaní opodstatnene argumentovala tým, že skutočne s dozvedela o tom, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal, právoplatným ukončením spomínaného konania, ktoré bolo vedené Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29C/209/2014. V tomto konaní žalobkyňa vystupovala v pozícii žalovaného subjektu, voči ktorému si spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., uplatňovala nárok na zaplatenie istiny 722,21 eur s prísl.. Žalobkyňa v tomto konaní nebola zastúpená právnym zástupcom, rozsudok vo veci jej bol doručený dňa 24.2.2015. V tom čase žalobkyňa nemala vedomosť o tom, či zo strany žalovaného ako žalobcu nebude vo veci podané odvolanie a akým spôsobom bude jej právna vec prípadne posúdená odvolacím súdom. Žalovaný v postavení žalobcu v spomínanom konaní napokon po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej vzal podanú žalobu späť, v dôsledku čoho Krajský súd v Prešove uznesením z 29.6.2015, č.k. 8Co/146/2015 - 52 pripustil späťvzatie žaloby, zrušil rozsudok a konanie zastavil, rozhodol o trovách konania strán a spomínané konanie sa tak právoplatne ukončilo dňa 21.8.2015. Žaloba zo strany

žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia následne bola doručená prvoinštančnému súdu dňa 9.5.2017, a teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe.

13. Pokiaľ ide o plynutie objektívnej premlčacej doby, odvolací súd zotrváva na svojich na svojich vyjadreniach uvádzaných v predchádzajúcom uznesení zo 17.10.2018, č. k. 2Co/30/2018 - 104. Zdôrazňuje, že žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Z.z., o všetkom čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 1.1.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky). Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy už platila právna úprava upravujúca obligatórne náležitosti zmluvy, neprijateľné zmluvné podmienky, či ochranu spotrebiteľa.

14. Úmysel obchodníka získať na úkor spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie je daný tým, že úverovú zmluvu uzatvára s cieľom získať odplatu vo forme úrokov, prípadne poplatkov. Zákon pritom obchodníkovi ukladá, čo má zmluva obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva musí obsahovať správne RPMN, čestné úroky a poplatky, atď., ale do zmluvy predpísané správne a úplné náležitosti nedá a nečestné úroky a poplatky sofistikovane zakrýva jednak ich rôznym rozčlenením v zmluve a jednak ich rozdelením aj do vedľajších dojednaní. Ako profesionál tak robí preto, že to tak chce urobiť, aj keď vie, že nekoná v súlade so zákonom. Vadné a neúplné zmluvy nechávali obchodníci spotrebiteľom podpisovať preto, aby ich od uzatvárania zmlúv neodradili pravdivými informáciami o percentuálnom vyjadrení RPMN, o skutočných úrokoch, poplatkoch, sankciách atď. Tak obchodníci dosahovali, že zmluvy vyzerali pred spotrebiteľmi naoko výhodnejšími ako v skutočnosti boli. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej lehoty však spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie, ako má s právom naložiť a teda či sa vedome a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

15. Odvolací súd konštatuje, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie tak nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyne, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného (porovnaj rozsudok KS Prešov sp. zn. 7Co/84/2011, tiež sp. zn. 19Co/149/2018).

16. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018 odvolací súd konštatuje, že s týmto sa aj vzhľadom na vyššie uvedené argumenty nemôže stotožniť a odkláňa sa od právneho názoru v ňom vyjadreného. Podľa názoru odvolacieho súdu je nemysliteľné, aby dôkazné bremeno ohľadne preukázania úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť zaťažovalo spotrebiteľa. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkausovej a spol., v ktorom sa okrem iného uvádza, cit.: „...Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú

vykladať v tom zmysle, že: jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, ...“

17. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 odsek 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V predmetnom prípade táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako bola uzatvorená zmluva o úvere, a teda od 8.10.2010, je tak zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby.

18. S poukazom na všetky tieto dôvody odvolací súd postupom podľa § 387 CSP rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti potvrdil ako vecne správny.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni ako úspešnej účastníčke odvolacieho konania patrí náhrada trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).